

Zadeva C-667/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

9. november 2023

Predložitveno sodišče:

Landgericht Ravensburg (Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

27. oktober 2023

Tožče stranke:

Gruß Verwaltungs-GmbH

FO

AT

PV

QZ

Tožena stranka:

Volkswagen AG

Predmet postopka v glavni stvari

Uredba (ES) št. 715/2007 – Dizelsko vozilo – Vračanje izpušnih plinov –
Temperaturno okno – Hipotetična odobritev – Odškodnina – Izračun

Predmet in pravna podlaga predloga za predhodno odločanje

Razlaga prava Unije, člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali se lahko odškodninski zahtevek kupca vozila proti proizvajalcu vozila zaradi dajanja vozila s prepovedano odklopno napravo na trg iz malomarnosti v smislu člena 5(2) Uredbe (ES) št. 715/2007 zavrne z obrazložitvijo,
 - a) da gre za neizogibno zmoto proizvajalca o prepovedi?
če da:
 - b) da je zmota o prepovedi za proizvajalca neizogibna, saj je organ, ki je pristojen za ES-homologacijo ali nadaljnje ukrepe vgrajeno odklopno napravo dejansko odobril?
če da:
 - c) da je zmota o prepovedi za proizvajalca neizogibna, saj bi organ, ki je pristojen za ES-homologacijo ali nadaljnje ukrepe, na ustrezno vprašanje potrdil pravno naziranje proizvajalca vozila glede člena 5(2) Uredbe (ES) št. 715/2007 (hipotetična odobritev)?
2. Ali je združljivo s pravom Unije, če se v primeru odškodninskega zahtevka proti proizvajalcu vozila zaradi dajanja vozila s prepovedano odklopno napravo v smislu člena 5(2) Uredbe (ES) št. 715/2007 iz malomarnosti na trg
 - a) kupcu vozila, ki zahteva *majhno* odškodnino, od zneska odškodnine odštejejo koristi iz rabe vozila, če te skupaj s preostalo vrednostjo presežejo plačano kupnino, zmanjšano za ta znesek odškodnine?
 - b) zahtevek kupca vozila za *majhno* odškodnino omeji na največ 15 odstotkov kupnine, ki je bila plačana?

Navedene določbe prava Unije

Uredba (ES) št. 715/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2007 o homologaciji motornih vozil glede na emisije iz lahkih potniških in gospodarskih vozil (Euro 5 in Euro 6) in o dostopu do informacij o popravilu in vzdrževanju vozil (UL 2007, L 171, str. 1), zlasti člen 5(2)

Navedene nacionalnega določbe

Bürgerliches Gesetzbuch (civilni zakonik, BGB), zlasti členi 276, 823, 823, 826

Verordnung über die EG-Genehmigung für Kraftfahrzeuge und ihre Anhänger sowie für Systeme, Bauteile und selbstständige technische Einheiten für diese Fahrzeuge (Uredba o ES-homologaciji motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, Fahrzeuggenehmigungsverordnung – EG-FGV (ES-Uredba o homologaciji vozil)), zlasti člena 6 in 27

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava pet različnih dejanskih stanj, ki sicer niso identična, a se med seboj razlikujejo le v podrobnostih.
- 2 Prvi postopek: Vozilo VW T6 Caravelle 2.0 TDI je bilo dano na trg z dizelskim motorjem tipa EA288, ki ga je izdelala tožena stranka. Tožeča stranka je vozilo kupila kot novo vozilo EU za ceno 38.185 EUR. Ob nakupu vozila je nesporno obstajalo tako imenovano temperaturno okno. Izven tega okna se vračanje izpušnih plinov postopoma zmanjšuje. To privede do višjega izpusta NOx (= dušikov oksid) pri obratovanju vozila izven temperaturnega okna.
- 3 Tožeča stranka meni, da je oškodovana naklepno in v nasprotju z dobrimi običaji. Meni, da je temperaturno okno prepovedana odklopna naprava in trdi, da gre poleg tega za prepovedano preskusno napravo. Tožeča stranka zahteva plačilo odškodninskega zneska po presoji sodišča, vendar najmanj 9.546,25 EUR (= 25 odstotkov kupnine), in podredno plačilo 5.727,75 EUR (= 15 odstotkov kupnine).
- 4 Tožena stranka predlaga zavrnitev tožbe. Zanika obstoj preskusne naprave. Glede temperaturnega okna tožena stranka nazadnje navaja, da se to razteza v območju od +12 °C do približno +39 °C. Tožena stranka iz previdnosti uveljavlja neizogibno zmoto o prepovedi in se ob tem sklicuje na hipotetično odobritev Kraftfahrtbundesamt (zvezni organ za motorni promet).
- 5 Drugi postopek: Vozilo VW Passat Variant Comfortline 2.0 TDI je bilo dano na trg z dizelskim motorjem tipa EA288, ki ga je izdelala tožena stranka. Vozilo je nesporno opremljeno s preskusno napravo. Tožeča stranka je vozilo kupila za ceno 13.930 EUR s 93.350 prevoženimi kilometri. Financirala ga je s kreditom pri Volkswagen Bank.
- 6 Tožeča stranka meni, da jo je tožena stranka oškodovala naklepno in v nasprotju z dobrimi običaji. Meni, da je preskusna naprava prepovedana in trdi, da gre za nadaljnjo prepovedano odklopno napravo v obliki temperaturnega okna. Tožeča stranka zahteva plačilo 2.089,50 EUR (= 15 odstotkov kupnine) in povrnitev stroškov financiranja v višini 409,20 EUR.
- 7 Tožena stranka predlaga zavrnitev tožbe. Tožena stranka priznava, da programska oprema uporablja preskusno napravo za to, da se NOx-shranjevalni katalizator na testni mizi pred preskusno vožnjo NEDC (novi evropski vozni cikel) popolnoma obnovi in da se znotraj NEDC ob časovno točno opredeljenih točkah obnovi. Tako

se postopek merjenja osredotoči na emisije NO_x, ki nastanejo med NEDC in se prepreči, da bi se prištele emisije NO_x iz predhodnih ciklov ali da se ne bi upoštevalo emisij NO_x, ki nastanejo med ciklom. Poleg tega preskusna naprava privede do tega, da se v odvisnosti od temperature izpušnih plinov in staranja NO_x-shranjevalnega katalizatorja temperatura NO_x-shranjevalnega katalizatorja v NEDC neposredno pred prvim dogodkom obnavljanja NO_x-shranjevalnega katalizatorja poviša. Tožena stranka meni, da je preskusna naprava dovoljena, saj nima nobenega merljivega, vsekakor pa nobenega relevantnega učinka na mejne vrednosti emisij NO_x. Tožena stranka meni, da je tudi temperaturno okno dovoljeno. Glede tega trdi, da je vračanje izpušnih plinov med -24 °C in +70 °C 100-odstotno aktivno. Tožena stranka iz previdnosti uveljavlja neizogibno zmoto o prepovedi in se pri tem sklicuje na hipotetično odobritev Kraftfahrtbundesamt (zvezni organ za motorni promet).

- 8 Tretji postopek: Vozilo VW Golf 2.0 TDI je bilo dano na trg z dizelskim motorjem tipa EA288, ki ga je izdelala tožena stranka. To vozilo je nesporno opremljeno s preskusno napravo. To ob normalnem obratovanju vozila privede do višjega izpusta NO_x (= dušikov oksid). Tožeča stranka je vozilo kupila za 25.300 EUR z 20 prevoženimi kilometri.
- 9 Tožeča stranka meni, da jo je tožena stranka oškodovala naklepno in v nasprotju z dobrimi običaji. Meni, da je preskusna naprava prepovedana in trdi, da je poleg tega podana nadaljnja prepovedana odklopna naprava v obliki temperaturnega okna. Tožeča stranka zahteva plačilo zneska po presoji sodišča, vendar vsaj 6.325 EUR (= 25 odstotkov kupnine), in podredno plačilo 3.795 EUR (= 15 odstotkov kupnine).
- 10 Tožena stranka predlaga zavrnitev tožbe. V svoji obrambi se sklicuje na iste argumente kot v drugem postopku.
- 11 Četrty postopek: Vozilo VW New Golf Sportsvan Highline 1.6 TDI je bilo dano na trg z dizelskim motorjem tipa EA288, ki ga je izdelala tožena stranka. Nesporno je, da ima vozilo preskusno napravo. Tožeča stranka je vozilo kupila za 22.500 EUR z 0 prevoženimi kilometri.
- 12 Tožeča stranka meni, da jo je tožena stranka oškodovala naklepno in v nasprotju z dobrimi običaji. Meni, da je preskusna naprava prepovedan in trdi, da so poleg tega podane nedovoljene odklopne naprave, med njimi tudi temperaturno okno. Tožeča stranka zahteva plačilo 14.743,22 EUR (povrnitev kupnine, zmanjšajo za korist iz rabe v višini 7.756,78 EUR za 120.661 km, ki jih je prevozila do vložitve tožbe) v zameno za izročitev in prenos lastništva na vozilu, in podredno plačilo 3.375 EUR (= 15 odstotkov kupnine).
- 13 Tožena stranka predlaga zavrnitev tožbe. V svoji obrambi se sklicuje na iste argumente kot v drugem postopku.
- 14 Petri postopek: Vozilo VW Sharan 2.0 TDI je bilo dano na trg z dizelskim motorjem tipa EA288, ki ga je izdelala tožena stranka. Vozilu je nesporno

opremljeno s preskusno napravo. Tožeča stranka je vozilo kupila za 42.980 EUR s 15.468 prevoženimi kilometri.

- 15 Tožeča stranka meni, da jo je tožena stranka oškodovala naklepno in v nasprotju z dobrimi običaji. Meni, da je preskusna naprava prepovedana in trdi, da so poleg tega podane nadaljnje prepovedane odklopne naprave, in sicer temperaturno okno ter odklop čiščenja izpušnih plinov, ki je odvisno od vrtilne frekvence SCR katalizatorja. Tožeča stranka zahteva plačilo 27.313,47 EUR (povrnitev kupnine, zmanjšano za nadomestilo za rabo v višini 15.666,53 EUR za 103.714 km, ki jih je prevozila do ustne obravnave) v zameno za izročitev in prenos lastništva na vozilu. Podredno predlaga plačilo 6.447 EUR (= 15 odstotkov kupnine), ter ugotovitev, da je tožena stranka dolžna tožeči stranki nadomestiti bodočo škodo zaradi prepovedanih odklopnih naprav.
- 16 Tožena stranka predlaga zavrnitev tožbe. Tožena stranka meni, da niti preskusne naprave niti temperaturnega okna ni mogoče opredeliti kot prepovedane odklopne naprave. Tožena stranka priznava, da preskusna naprava povzroča, da se med preskusno vožnjo po segretju obratovalne temperature SCR katalizatorja na vsaj 200 °C ohranja obratovalni način s povišano stopnjo vračanja izpušnih plinov, medtem ko se v cestnem prometu v tem trenutku prestavi v obratovalni način z zmanjšano stopnjo vračanja izpušnih plinov. Preskusna naprava povzroči tudi, da se v NEDC v realnem cestnem prometu prične z doziranjem AdBlue v SCR katalizator že pri obratovalni temperaturi okoli 130 °C namesto okoli 150 °C. Tožena stranka trdi, da vse to nima nobenega merljivega, vsekakor pa nobenega relevantnega učinka na mejne vrednosti emisij NOx. Glede temperaturnega okna tožena stranka navaja, da je vračanje izpušnih plinov med -24 °C in +70 °C do 100-odstotno aktivna. Tožena stranka iz previdnosti uveljavlja neizogibno zмотo o prepovedi in se pri tem sklicuje na hipotetično odobritev Kraftfahrtbundesamt (zvezni organ za motorni promet).

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 17 Uvodne opombe: V prvem postopku je ob nakupu vozila verjetno vsakokrat šlo za prepovedano odklopno napravo v smislu člena 5(2) Uredbe št. 715/2007. V štirih nadaljnjih postopkih na to vsaj močan indic v obliki preskusne naprave.
- 18 Pri vozilu v prvem postopku se vračanje izpušnih plinov zmanjša najpozneje pri zunanji temperaturi +12 °C, zato gre po mnenju predložitvenega sodišča za prepovedano temperaturno okno, ki ni dovoljeno niti izjemoma na podlagi člena 5(2)(a) Uredbe št. 715/2007.
- 19 Poleg tega verjetno v tem postopku ni izpolnjen tudi nadaljnji kriterij iz člena 5(2), drugi stavek, točka (a), Uredbe št. 715/2007, da odklopna naprava ne sme biti aktivna v pretežnem delu leta, saj se pri vozilih v navedenih treh postopkih vračanje izpušnih plinov zmanjšuje najpozneje pri zunanji temperaturi okoli +12 °C. Letne povprečne temperature v Nemčiji pa so nižje od približno +12 °C.

- 20 V nadaljnjih štirih postopkih je sporno, ali temperaturno okno in/ali preskusna naprava privedeta do zvišanja emisij ob običajnih voznih pogojih. V tem postopku tako ni jasno, ali gre za prepovedano odklopno napravo v smislu člena 3, točka 10, člena 5(2), prvi stavek, Uredbe št. 715/2007, čeprav je preskusno napravo glede tega šteti za močan indic.
- 21 Za odškodninski zahtevek na podlagi člena 826 BGB mora biti podano naklepno dejanje povzročitelja škode, ki je objektivno v nasprotju z dobrimi običaji. V zadevnih primerih pa tega ni.
- 22 V zadevnih primerih pa lahko obstaja zahtevek kupcev vozil za odškodnino v skladu s členom 823(2) BGB. V skladu z novejšo sodno prakso BGH (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) se s členom 823(2) BGB v povezavi s členoma 6(1) in 27(1) EG-FGV varuje interes kupca vozila, da ne utrpí premoženjske izgube zaradi proizvajalčeve kršitve prava Unije o izpušnih plinih.
- 23 Za kršitev tožene stranke proti pravu Unije o izpušnih plinih v obliki prepovedanega temperaturnega okna gre v prvem postopku, v nadaljnjih štirih postopkih pa na to kaže močan indic v obliki preskusne naprave.
- 24 V odškodninskem zahtevku se dalje predpostavlja, da je bilo ravnanje proizvajalca vozila glede odklopne naprave vsaj malomarno. Krivda proizvajalca vozila se domneva. Proizvajalec pa se lahko razbremeni krivde, s tem ko pojasni in dokaže okoliščine, zaradi katerih se njegovo ravnanje izjemoma ne pokaže kot malomarno. Zlasti se lahko proizvajalec pri tem v skladu s sodno prakso BGH (zvezno vrhovno sodišče) sklicuje na neizogibno zmoto o prepovedi, s tem da zmoto o prepovedi kot tako in tudi njeno neizogibnost konkretno predstavi in dokaže. Na to temo se nanaša prvo vprašanje za predhodno odločanje.
- 25 Odškodninski zahtevek na podlagi člena 823(2) BGB v povezavi s členoma 6(1) in 27(1) EG-FGV je v skladu s sodno prakso BGH (zvezno vrhovno sodišče) usmerjen na tako imenovano *majhno* odškodnino, torej plačilo denarnega zneska. Vračila kupnine v zameno za izročitev in prenos lastništva na vozilu (tako imenovana *velika* odškodnina) ni mogoče zahtevati. Poleg tega BGH (zvezno vrhovno sodišče) zahteva, da se vračunajo koristi iz rabe vozila, če te skupaj s preostankom vrednosti presegajo plačano kupnino, zmanjšano za znesek odškodnine. Na te težave se nanaša tretje vprašanje za predhodno odločanje.
- 26 Podrobneje o vprašanjih za sprejetje predhodne odločbe: Navedbe predložitvenega sodišča glede tega v bistvenem ustrezajo navedbam k prvemu in tretjemu vprašanju za predhodno odločanje v predlogu za sprejetje predhodne odločbe C-666/23 (glej točke od 25 do 34 in od 40 do 47 povzetka tega predloga za sprejetje predhodne odločbe).